

hariduskomisjon	
majanduskomisjon	JK
kultuuri- ja spordikomisjon	
kogukonnakomisjon	X
revisjonikomisjon	
sotsiaal- ja heaolukomisjon	
eestseisus	X

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU

M Ä Ä R U S

Põltsamaa

01.09.2026 nr 1-4.1/2026/258

Põltsamaa valla lemmikloomade pidamise eeskiri

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 36² alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Põltsamaa valla lemmikloomade pidamise eeskiri (edaspidi eeskiri) sätestab koerte, kasside ja teiste lemmikloomade pidamise nõuded Põltsamaa vallas eesmärgiga tagada valla territooriumil avalik kord, heakord ning vältida ohtu inimeste elule, tervisele ja varale.

(2) Eeskiri on täitmiseks kohustuslik kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kelle omandis või valduses on lemmikloom, sealhulgas eriülesannete täitmiseks treenitud loom, keda kasutavad näiteks vaegnägijad, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, kui seaduses või eeskirjas ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Looma pidamisel lähtutakse ennekõike loomakaitseseadusest, loomatauditõrje seadusest, korrakaitseadusest, jahiseadusest, veterinaarkorralduse seadusest, käesolevast eeskirjast ja muudest loomapidamist reguleerivatest õigusaktidest ning headest tavadest ja kommetest.

(4) Eeskiri ei reguleeri põllumajanduslooma pidamist loomakaitseseaduse tähenduses.

§ 2. Mõisted

(1) Eeskirjas määratletakse Põltsamaa Vallavalitsust kui ametiasutust (edaspidi vallavalitsus). Vallavalitsuse sisemise töö korraldamine ja ülesannete jagamine määratakse vallavanema käskkirja või ametijuhendiga.

(2) Eeskirjas kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) **loom** – imetaja, lind, roomaja, kahepaikne, kala või selgrootu;

2) **lemmikloom** – inimese isiklikuks meelelahutuseks või seltsiks peetav või sellel eesmärgil pidamiseks mõeldud loom;

3) **loomapidaja** – füüsiline või juriidiline isik, asutus või organisatsioon, kellele loom kuulub (loomaomanik) või kes tegeleb looma pidamisega loomaomanikuga sõlmitud rendilepingu või muu võlaõigusliku kokkuleppe alusel;

4) **hulkuv loom** – loom, kelle omanikku ei ole võimalik tuvastada, või loomapidaja juurest lahti pääsenud märgistatud loom, kes viibib loomapidaja juuresolekuta väljaspool loomapidajale kuuluvat või tema kasutuses olevat territooriumi, sealhulgas jahil kasutatav jahikoer, kes viibib väljaspool jahiala;

5) **ohtlik loom** – loom, kes ründab või hammustab või ähvardab rünnata inimest või teist looma, käitub agressiivselt või jookseb vabalt ja ohustab sellega teisi loomi või inimesi;

6) **häärimine** – avalikus kohas õigusaktide rikkumisest tulenev inimeste või loomade rahu oluliselt rikkuv või igapäevatoiminguid takistav tegevus;

7) **ohustamine** – tegevus või tegevusetus, millega seatakse ohtu inimeste elu, tervis või vara või loomade elu või tervis;

8) **registreerimine** – lemmiklooma kiibi numbri ja muude andmete kandmine üle-eestilisse lemmikloomaregistrisse (edaspidi register);

9) **kiip** – süstitav elektroonne identifitseerimisvahend, mille paigaldamise kohta on tegevusluba omav veterinaararst väljastanud identifitseerimisdokumendi (lemmikloomapass), mis võimaldab looma identifitseerida ja kindlaks teha looma omaniku;

10) **tunnusmärk** – kiip, tätoveering või kaelarihma küljes olev kontaktandmetega plaat või ripats, mis võimaldab kindlaks teha looma omaniku;

11) **avalik koht** – Põltsamaa valla territooriumil asuv igaühele vabaks liikumiseks ja kasutamiseks mõeldud avatud maa-ala, rajatis, ehitis või selle osa, samuti ühissõiduk;

12) **varjupaik** – asutus, mis on ettenähtud hulkuvate loomade pidamiseks;

13) **varjupaiga pidaja** – hulkuvate lemmikloomade püüdmist, omaniku kindlakstegemist, varjupaika toimetamist, varjupaigas pidamist, uue omaniku otsimist ning loomade hukkamist ja utiliseerimist korraldav Põltsamaa valla koostööpartner.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetlemata mõistete definitsioonid sätestab vastava valdkonna seadus.

§ 3. Nõuded lemmiklooma pidamisele

(1) Lemmiklooma on keelatud hüljata, vigastada, abitusse seisundisse jätta, tekitada valu ja vältitavaid füüsilisi ja vaimseid kannatusi, põhjustada looma hukkumist või panna toime muud looma suhtes lubamatut tegu loomakaitseseaduse § 4 ja § 4¹ mõttes.

(2) Looma on lubatud pidada hoones või territooriumil selle hoone või territooriumi omaniku loal loomakaitseseaduse nõuete kohaselt tingimusel, et looma omavoliline väljapääsemine on välditud. Loomaomanikul tuleb välistada looma ärajooksmise ja inimeste või teiste loomade ohustamise võimalus.

(3) Avalikku kohta pääsemise võimalusega territooriumil võib pidada üksnes steriliseeritud või kastreeritud, vaksineeritud ja registreeritud kassi.

(4) Koera pidamisel õues tarastatud või muul viisil eraldatud territooriumil on loomaomanik kohustatud paigaldama territooriumi sissepääsu juurde nähtavale kohale sildi, mis teavitab sisenejaid koera olemasolust.

(5) Loomapidaja peab tagama ameti- või töökohustusi täitva ja muu sisenemiseks õigustatud isiku ohutu pääsemise territooriumile.

(6) Lemmiklooma pidamine ei tohi häirida avalikku korda ega teisi loomi. Loomapidaja vastutab looma tekitatud kahju eest, välja arvatud juhul, kui looma kasutatakse vahetu ohu tõkestamiseks kellegi elule või tervisele.

(7) Kaasomandis olevas korteris võib looma pidada kõigi korteris elavate täisealiste isikute nõusolekul. Kaasomandis oleva või korterelamu üldkasutatavates ruumides ja territooriumil loomaga viibides on loomapidaja kohustatud täitma kaasomanike kokkuleppeid.

(8) Loomapidajast juriidiline isik, asutus või organisatsioon on kohustatud määrama füüsilise isiku, kes vastutab looma heaolu eest.

§ 4. Loomaga avalikus kohas viibimine

(1) Avalikus kohas lemmikloomaga viibides tuleb järgida avalikku korda reguleerivate õigusaktide nõudeid.

(2) Koera tohib viia avalikku kohta ainult jalutusrihma külge kinnitatult (lõastatult) ja vajadusel suukorvistatult, tagamaks teiste isikute ja loomade ohutust. Jalutusrihmaga lõastamata võib koeraga viibida koerte treenimisaladel ning inimasustusest eemal asuvates kohtades, kui on tagatud loomapidaja pidev järelevalve koera üle ning võimalus koer vajadusel koheselt jalutusrihma külge kinnitada.

(3) Ühistranspordis peab koer olema lõastatud jalutusrihmaga ja suukorvistatuna. Suukorvi ei pea olema koertel, kellele ei ole võimalik anatoomiliste iseärasuste tõttu suukorvi panna, ja väikesekasvulistel koertel, kes on süles või kandmisvahendis.

(4) Kassi on lubatud ühistranspordivahendis vedada suletud kandmisvahendis, mis ei ohusta looma tervist ja on põgenemiskindel.

(5) Tunnusmärgiga varustatud koera tohib jätta järelevalveta lahtipääsemist välistaval viisil kinniseotuna hoone juurde ajaks, mil loomapidaja viibib selle hoone ruumides, kui seejuures ei ohustata avalikku korda, teisi isikuid, liiklust ning koera tervist ja loomapidaja eemalviibimine ei ületa poolt tundi.

(6) Loomaga ei ole lubatud viibida avalikus kohas, kuhu on paigutatud loomaga viibimist keelav märk.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigete 2, 3 ja 6 nõudeid ei kohaldata vaegnägija juhtkoerale ja teenistusülesannet täitva erikoolituse saanud teenistuskoele.

(8) Halva nähtavuse korral või pimedal ajal asulavälisel teel koos lemmikloomaga liikudes peab loomaomanik tegema kõik endast oleneva, et teised liiklejad märkaks lemmiklooma õigeaegselt, näiteks varustama looma helkurrihma või -vööga.

§ 5. Loomapidaja kohustused

(1) Loomapidaja on kohustatud:

- 1) tagama oma lemmikloomana peetava koera, kassi ja/või valgetuhkru varustamise kiibiga ja tema registreerimise seitsme päeva jooksul looma kolme kuu vanuseks saamisest arvates;
- 2) tagama loomale liigikohased pidamistingimused vastavalt loomakaitseadusele ja põllumajandusministri 24. juuli 2008 määrusele nr 76 „Lemmikloomade pidamise nõuded“, sealhulgas igapäevaselt piisavas koguses värsket vett ja toitu;
- 3) kontrollima looma tervist ja heaolu regulaarselt ning tagama haigestunud või vigastatud lemmikloomale vajalikku ravi vältitavate kannatuste ärahoidmiseks;
- 4) järgima loomapidamisel veterinaar-, sanitaar- ja hügieeninõudeid, sealhulgas koristama koheselt oma looma väljaheited jm tekitatud reostuse;
- 5) võtma tarvitusele meetmed välistamaks looma ärajooksmist või inimeste või teiste loomade häirimist või ohustamist või neile kahju tekitamist;
- 6) lemmiklooma kadumisel korraldama viivitamata tema otsimise ja teavitama lemmiklooma kadumisest registrit ja varjupaika;
- 7) lemmiklooma teadmata põhjusel hukkumise korral pöörduma veterinaarasutuse või tegevusluba omava veterinaararsti poole hukkumise põhjuste väljaselgitamiseks;
- 8) korraldama lemmiklooma vaktsineerimise sellele loomaliigile ettenähtud korras. Vaktsineerimise läbi viinud loomaarst teeb märke vaktsineerimise kohta looma registreerimisdokumenti või väljastab tõendi vaktsineerimise kohta. Loomapidaja on kohustatud pädeva ametiisiku nõudel esitama talle vaktsineerimist kinnitava tõendi;
- 9) teavitama registrit loomaomaniku vahetumisest või muude andmete muutumisest, samuti surnud looma registrist kustutamiseks.

(2) Loomapidajal on keelatud:

- 1) võimaldada loomal reostada hoone ühiskasutuses olevaid ruume ja territooriumi;
- 2) viibida avalikus kohas nakkusohtlikult haige loomaga;
- 3) ujutada ja pesta looma avalikes supluskohtades;
- 4) võõrandada või rentida registreerimata koera, kassi või valgetuhkrut.

§ 6. Hulkuvate loomade püüdmine ja hoidmine

(1) Hulkuvate loomade püüdmist, omaniku kindlakstegemist ja omanikuta looma varjupaika toimetamist korraldab Põltsamaa Haldus.

(2) Hulkuv loom püütakse kinni omaniku kindlakstegemiseks ja omanikule tagastamiseks. Varjupaiga pidaja on hulkuva looma kinnipüüdmisel kohustatud kontrollima looma tunnusmärki loomapidaja kindlakstegemiseks. Kui tunnusmärgi abil on võimalik loomapidaja kindlaks teha või kui varjupaiga pidajale on loomapidaja teada, teatab varjupaiga pidaja viivitamata loomapidajat looma leidmisest. Kui loomapidajat ei ole võimalik kindlaks teha või loomapidajaga ei ole võimalik ühendust saada või

kui identifitseeritud looma ei ole võimalik loomapidajale kohe tagastada, paigutatakse loom varjupaika.

(3) Vallavalitsus korraldab hulkuva looma kirjelduse avaldamise valla veebilehel, ajalehes või muul viisil, mis tagab teabe jõudmise võimalikult kiiresti igaüheni, kes seda vajab.

(4) Varjupaigas hoitakse looma 14 päeva käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud andmete avalikustamisest arvates. Selle aja jooksul on loomapidajal õigus looma tagasi nõuda tingimusel, et ta hüvitab Põltsamaa vallale looma otsimise, püüdmise, kiibiga varustamise, registreerimise ja ülalpidamise kulud.

(5) Kui pärast kahe nädala möödumist lõikes 3 nimetatud looma kirjelduse avalikustamisest arvates ei ole õnnestunud lemmiklooma omanikku tuvastada või omanik ei ole looma tagasi nõudnud või ei soovi looma tagasi, antakse loom uuele omanikule. Kui uut omanikku ei õnnestu leida ja looma ei ole võimalik kauem varjupaigas pidada, korraldab varjupaik looma eutaneerimise ja utiliseerimise loomakaitseseaduses sätestatud korras.

(6) Hulkuva looma püüdmise, varjupaika toimetamise ja varjupaigas hoidmise, samuti eutaneerimise ja utiliseerimise kulud kannab loomaomanik. Loomaomaniku tuvastamise võimatuse korral kannab kulud Põltsamaa vald.

(7) Hukuvale loomale alalise elamisvõimaluse loomist ja looma regulaarset toitmist käsitletakse loomapidamisena ja sellega tegelevale isikule laienevad seadusest ja eeskirjast tulenevad loomapidaja kohustused.

(8) Loomapidajana ei käsitleta isikut, kes pakub hukuvale loomale ajutist hoiukodu ja on teavitanud hulkuvast loomast varjupaika, vallavalitsust või Põltsamaa Haldust.

§ 7. Lemmiklooma matmine

(1) Lemmiklooma võib matta isiklikule kinnistule või muule kinnistule selle kinnistuomaniku nõusolekul, kui lemmikloomal ei olnud ohtlikku nakkushaigust (nt marutaud, katk vms) ning matmine toimub viisil, mis välistab joogivee saastumise, korjuse väljakaevamise teiste loomade poolt, lõhna ja bakterite leviku.

(2) Kui looma korjuse nõuetekohane matmine ei ole võimalik, tuleb korjus tuhastada väikeloomade krematooriumis või loomsete jäätmete põletustehases vastavalt Põllumajandus- ja Toiduameti kehtestatud nõuetele.

(3) Surnud looma jäätmekonteinerisse panek on keelatud.

§ 8. Järelevalve ja vastutus

(1) Eeskirja täitmise üle teostab riiklikku järelevalvet kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-de 65¹ ja 65² alusel Põltsamaa Vallavalitsuse pädev ametnik (edaspidi riikliku järelevalve teostaja) ning Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Väärtegude kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet ja Põltsamaa Vallavalitsus oma pädevuse piires.

(3) Riikliku järelevalve teostajal on õigus riikliku järelevalvemenetluse käigus kohaldada korra- ja rikkumisevastase seaduse §-des 30 ja 32 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid samas seaduses ettenähtud korras, sealhulgas peatada isikut, nõuda temalt asjakohaste dokumentide esitamist ja teda küsitleda, kui on alust arvata, et isikul on ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või korra- ja rikkumisevastase seaduse §-des 30 ja 32 sätestatud korras.

(4) Riikliku järelevalve teostaja võib vahetu ohu tõrjumiseks siseneda valdaja nõusolekuta tema valduses olevale piiratud või tähistatud kinnisasjale, ehitisse, eluruumi või ruumi, ehitise või ruumi läbi vaadata, sealhulgas vaadata läbi seal asuva asja ning avada uksi, väravaid ja kõrvaldada muid takistusi korra- ja rikkumisevastase seaduse §-des 50 ja 51 sätestatud korras.

(5) Riikliku järelevalve teostajal on õigus teha oma pädevuse piires loomapidajale ettekirjutus eeskirja nõuete rikkumise lõpetamiseks või eeskirjast tuleneva kohustuse täitmiseks. Ettekirjutus on loomapidajale täitmiseks kohustuslik.

(6) Eeskirja nõuete olulise või korduva rikkumise korral, eeskätt juhul, kui rikkumisega kaasneb vahetu oht isiku elule või tervisele, on vallavalitsusel õigus võtta täitmiseks üle need lemmikloomapidaja kohustused, mis on seotud lemmiklooma nõuetekohase pidamisega ning võtta lemmikloom tema senisest asukohast ära ja paigutada varjupaika. Varjupaika paigutamise võimatuse korral võib vallavalitsus anda looma ajutiselt kolmanda isiku või hoiukodu vastutava hoole alla.

(7) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib riikliku järelevalve teostaja rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 9. Määruse kehtetuks tunnistamine

Määrusega tunnistatakse kehtetuks Põltsamaa Vallavolikogu 16.08.2018 määrus nr 48 „Koerte, kasside ja teiste lemmikloomade pidamise eeskiri“.

§ 10. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

(allkirjastatud digitaalselt)

Reet Alev

vallavolikogu esimees

Koostas: jurist Eva Panksepp

Kooskõlastasid: majandusosakonna juhataja Jan Müür, vallasekretär Merike Sumla; Põltsamaa Halduse juhataja Aulis Kaju

Eelnõu esitaja: Põltsamaa Vallavalitsus

Ettekandja: jurist Eva Panksepp